Berlingske

GRUNDLAGT 1749
AF E. H. BERLING

BERLINGSKE.DK

Søndag 15.09.2019 | 4 sektioner | kr. 39,00 | Uge 37 | Nr. 258

Dokumenter afslører:

Carlsberg-ansatte betalte indiske embedsmænd lyssky kontanter

Af Henrik Jensen, Michael Lund, Jakob Chor og Lars Nørgaard Pedersen

I månedsvis betalte nøglepersoner i Carlsbergs indiske datterselskab lokale embedsmænd kontantbeløb under bordet for at få vigtige tilladelser. Det viser interne beskeder og officielle dokumenter. Ifølge eksperter er der klare tegn på bestikkelse. Carlsberg har tidligere forgæves undersøgt forholdene, men søsætter nu en ny undersøgelse.

NYHEDER SIDE 04 | MAGASIN SIDE 04

FOTO: LINDA KASTRUP

Dokumenter afslører: Carlsberg-topfolk betalte indiske embedsmænd lyssky kontantbeløb

Af Henrik Jensen hejs@berlingske.dk,
Michael Lund mlun@berlingske.dk,
Jakob Chor jakc@berlingske.dk,
Lars Nørgaard Pedersen larp@berlingske.dk

Interne dokumenter viser systematiske betalinger under bordet fra topfolk i Carlsberg Indien til udvalgte embedsmænd. Sagen ser meget alvorlig ud, vurderer eksperter. Carlsberg har tidligere forgæves undersøgt en mindre del af sagen. Efter at Berlingske har præsenteret Carlsberg for »væsentligt mere« materiale, har den internationale bryggerikoncern åbnet en omfattende undersøgelse.

Omfattende skriftligt materiale viser, at topfolk i Carlsbergs indiske datterselskab i månedsvis har medvirket til systematisk at betale indiske embedsmænd kontantbeløb under bordet. Ifølge eksperter ligner betalingerne klar bestikkelse.

Pengene er ifølge sagens dokumenter afleveret kontant og blandt andet betalt for at sikre et indisk Carlsberg-bryggeri hurtigere sagsbehandling og nemmere produktionsvilkår. Det fremgår også af materialet, at betalingerne til embedsmændene i en række tilfælde er blevet godkendt af et daværende indisk medlem af bestyrelsen i Carlsberg Indien.

Berlingske har fået adgang til store mængder intern korrespondance mellem nøglefigurer ved et bryggeri i Carlsberg Indien. Materialet omfatter blandt andet SMSer, e-mail og beskeder via den krypterede beskedtjeneste Whatsapp.

I de interne beskeder omtales mere end 200 særskilte betalinger til en række indiske embedsfolk. Pengene er ifølge dokumenterne leveret til embedsmændene i kontanter.

Berlingskes materiale omfatter interne beskeder udvekslet over 18 måneder i 2015 og 2016. I beskederne omtales enkeltstående betalinger, der varierer fra 2.500 rupi (cirka 240 kroner) til embedsmænds chauffører og op til 125.000 rupi (cirka 11.800 kroner) til højtplacerede embedsfolk med ansvar for at føre tilsyn med lokale bryggerier. Betalingerne ser i flere tilfælde ud til at være sat i system. Eksempelvis modtager de samme personer måned efter måned det samme beløb.

KORT OM
Carlsberg Indien

I 2007 startede Carlsberg i Indien.

I dag producerer selskabet øl fra syv bryggerier i landet.

Globalt er Carlsberg et af de største bryggerier. I 2018 arbejdede knap 41.000 personer i Carlsberg.

Betalingerne blev ifølge dokumenterne givet for vidt forskellige forhold. I nogle tilfælde har betalingerne karakter af faste beløb, der skal sikre Carlsberg-bryggeriet løbende tilladelser til at producere og sælge øl. I andre tilfælde er betalingerne givet for ekstraordinære modydelser. Eksempelvis betales embedsmænd for at tillade natarbejde, for at kunne lukke en konkret produktionslinje, for at udskifte etiketter på færdig øl og for at kunne opbevare færdig øl i uautoriserede flaskeskure.

Berlingske er også i besiddelse af flere af de formelle tilladelser fra embedsmændene til Carlsberg Indien-bryggeriet. Tilladelserne blev udstedt umiddelbart før eller efter de konkrete betalinger.

I et skriftligt svar til Berlingske oplyser Carlsbergs informationschef, Kasper Elbjørn, at Carlsberg allerede i 2017 blev præsenteret for »et mindre udpluk« af det materiale, som Berlingske nu har forelagt Carlsberg. Dengang handlede sagen ifølge Carlsbergs opfattelse om en utilfreds medarbejder, som mente at være blevet uretmæssigt afskediget og samtidig hævdede, at der var foregået bestikkelse ved et indisk Carlsberg-bryggeri i 2015 og 2016.

Vedkommende ville have Carlsberg til at betale ham to millioner dollar og truede med ellers at gå til pressen, oplyser Kasper Elbjørn. Beskyldningerne fik Carlsberg til at sætte en undersøgelse i gang.

»Undersøgelsen blev udført af et respekteret eksternt advokatfirma og involverede et ledende internationalt revisionsfirma, og materialet blev samlet og verificeret af en tidligere dommer,« skriver Kasper Elbjørn:

»Undersøgelsen konkluderede, at den påståede afskedigelse var en fratrædelse, som var sket helt efter reglerne, og at det ikke var muligt at bevise nogen af beskyldningerne om smørelse eller bestikkelse«.

Carlsberg starter stor undersøgelse

Carlsberg bad i den forbindelse forgæves den pågældende medarbejder om at udlevere eventuelt yderligere materiale, lyder det.

Men Carlsberg oplyser i dag, at Berlingske tilsyneladende har »væsentligt mere materiale« om sagen, end Carlsberg på noget tidspunkt har ligget inde med. Siden Berlingskes første henvendelse til Carlsberg om sagen for to uger siden har selskabet omgående reageret:

»I mellemtiden har vi besluttet at igangsætte en omfattende revisionsundersøgelse af alle relevante processer vedrørende ansøgninger om tilladelser, licenser og lignende i Indien,« skriver Kasper Elbjørn.

En række eksperter er blevet præsenteret for Berlingskes materiale. De vurderer, at de

»Vi accepterer hverken smørelse eller bestikkelse – heller ikke hvis det tilsyneladende anvendes til at facilitere i øvrigt legitime forretningsformål.«

FOTO: RITZAU SCANPIX

KASPER ELBJØRN, INFORMATIONSCHEF I CARLSBERG

Carlsberg satser stort på Indien og har syv aktive bryggerier i landet. Det indiske ølmarked ventes at være i markant vækst de kommende år. Foto: Ali Monis Naqvi

interne korrespondancer viser, at der er foregået regulær bestikkelse.

I alt omfatter betalingerne i de dokumenter, Berlingske har læst, omtrent otte millioner rupi svarende til cirka 755.000 kroner.

Eksperter vurderer sagen som alvorlig

Professor i strafferet ved Københavns Universitet Jørn Vestergaard fremhæver, at selv om beløbene er relativt beskedne, kan dansk lovgivning blive relevant. Præmissen er, at bestikkelse skal være strafbart efter indisk lovgivning, hvis Carlsberg skal kunne strafforfølges efter dansk straffelov, forklarer juraprofessoren.

»Det ser klart ud til, at den danske straffelov er overtrådt. Det interessante og afgørende i sagskomplekset er systematikken. Det ligner en fast, månedlig lønningsliste. Det spiller også en rolle, at et bestyrelsesmedlem er involveret. Og så synes jeg, at beløbene lyder betragtelige. Omregnet til indisk købekraft er 125.000 rupi faktisk en del,« siger Jørn Vestergaard.

Korruptionsforsker Steven Sampson, professor emeritus ved Lunds Universitet, betegner sagen som »alvorlig«, mens Alexandra Andhov, adjunkt i virksomhedsret ved Københavns Universitet, vurderer, at »det baseret på materialet ser ud til, at der er tale om åbenlys bestikkelse af en række embedsmænd«.

I 2015 varslede Carlsberg-koncernen en global politik om nultolerance over for enhver form for bestikkelse.

Korruptionsforsker Lars Johannsen, lektor, ph.d. ved Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet, vurderer, at sagen udgør »en alvorlig risiko for Carlsberg«.

Ved et af Carlsbergs bryggerier i Indien har nøglepersoner i månedsvis arbejdet med lyssky kontantbeløb til udvalgte indiske embedsmænd. Det viser omfattende materiale, som Berlingske har gennemgået. Carlsberg accepterer ikke smørelse eller bestikkelse i nogen form og har straks åbnet en omfattende revisionsundersøgelse. Foto: Ali Monis Naqvi

Han henviser til, at selskabet muligvis kan have overtrådt dansk, indisk og amerikansk lovgivning.

Ud over de skriftlige dokumenter bekræftes forholdene af tre centrale kilder, som anonymt over for Berlingske fortæller, at Carlsberg Indien systematisk har aflønnet embedsmænd. En kilde kalder det »helt normal praksis«.

En anden kilde siger, at han kender til »omfattende bestikkelse« i Carlsberg Indien, men at det er en betingelse for at drive bryggeri i Indien, fordi der er så mange regler, at man konstant skal indhente tilladelser fra embedsmænd. Berlingske er bekendt med kildernes identitet.

Svært at operere i Indien

Jørgen Dige, lektor emeritus i økonomi ved Aarhus Universitet og ekspert i indiske forhold, betoner, at det er utroligt svært for virksomheder at operere i Indien uden penge under bordet. Landet er placeret på en 78. plads på et korruptionsindeks med 180 lande, som organisationen Transparency International udarbejder.

Carlsberg »vil komme bagerst i køen i forhold til konkurrenterne eller risikere ikke at få de nødvendige tilladelser. Mange embedsmænd betragter det direkte som en del af deres løn,« siger han.

Berlingske har forsøgt at få en kommentar fra en række af de omtalte personer i sagens dokumenter ved det pågældende indiske Carlsberg-bryggeri. De har enten ikke ønsket at udtale sig eller er ikke vendt tilbage på Berlingskes henvendelse. Berlingske har også forgæves forsøgt at få en kommentar fra de indiske myndigheder.

Konfronteret med eksperternes vurderinger af, at dokumenterne peger på egentlig bestikkelse, skriver Carlsbergs informationschef, Kasper Elbjørn:

»Vi accepterer hverken smørelse eller bestikkelse - heller ikke hvis det tilsyneladende anvendes til at facilitere i øvrigt legitime forretningsformål.«

Kasper Elbjørn henviser til, at Carlsberg efter advokat- og revisionsundersøgelsen også gennemførte »ekstraordinære og styrkede interne revisioner« ved det aktuelle bryggeri.

Carlsbergs valg

Korruptionsekspert Lars Johannsen, Aarhus Universitet, fremhæver, at selv små bestikkelsesbeløb skader erhvervslivet, øger risikoen for bureaukrati, ineffektiv administration og et samfund, hvor indbyggerne ikke er lige.

»Man kan selvfølgelig mene, at Carlsberg ikke havde andet valg, hvis de ville sælge øl i Indien. Men en stor koncern som Carlsberg har selvfølgelig et valg. Så må man acceptere, at tilladelser kommer langsommere,« siger Lars Johannsen.

Han tilføjer:

»Det handler om etik og moral, men det handler også om at opveje omkostningerne: Hvad kan bedst betale sig; at sige nej til korruptionen og måske vokse langsommere - eller risikere at blive opdaget, med alt hvad det kan føre med sig af problemer?«

LÆS MERE I MAGASIN SØNDAG